

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
“ 04 ” 20 17 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Організація психологічної служби в Україні»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 01 Освіта

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 016 Спеціальна освіта

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма 016.00.01 Логопедія

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізація Спеціальна психологія

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма «Організація психологічної служби в Україні» для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітньої програми 016.00.01 Логопедія, з спеціалізацією «Спеціальна психологія»

Розробник: Супрун Ганна Володимирівна, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від "06" вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

 (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини

 Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма

Змістовий модуль I. Теоретичні засади організації психологічної служби

Змістовий модуль II. Особливості організації психологічної служби в системі освіти України

Змістовий модуль III. Особливості організації психологічної служби в різних сферах діяльності

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Організація психологічної служби України»

V. Плани семінарських занять

VI. Завдання для самостійної роботи

VII. Система поточного та підсумкового контролю знань

VIII. Методи навчання

IX. Методичне забезпечення курсу

X. Рекомендована література

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Організація психологічної служби в Україні» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня відповідно до навчального плану спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітньої програми 016.00.01 Логопедія з спеціалізацією «Спеціальна психологія»

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Мета курсу полягає у сприянні становленню професійної компетентності майбутніх логопедів шляхом ознайомлення із специфікою організації психологічної служби як основної ланки збереження психічного здоров'я громадян України.

Завдання курсу:

- окреслити структуру та зміст діяльності національної психологічної служби;
- ознайомити студентів з нормативно-правовою базою психологічної служби;
- розкрити специфіку організації психологічної служби в різних сферах діяльності практичного психолога.

Вивчення теоретичного матеріалу та практичну діяльність студентів спрямовано на засвоєння таких **знань:**

- зміст та структура психологічної служби;
- вимоги до організації психологічної служби;
- нормативно-правова база психологічної служби;
- напрями діяльності та функції психологічної служби;
- права та посадові обов'язки спеціалістів психологічної служби;
- специфіка організації психологічної служби в закладах освіти (ДНЗ, ЗНЗ, ВНЗ), центрах соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді, виробничих організаціях та установах.

Вивчення навчальної дисципліни орієнтоване на такі компетентності:

I. Загальні:

1. Комунікативні

- здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності.
- здатність працювати у команді.
- здатність виконувати діяльність під керівництвом лідера;
- володіння знаннями про стимули та бар'єри ефективної командної роботи;
- здатність до усвідомлення цінності комунікації як складової професійної діяльності; уміння здійснювати вплив на суб'єктів професійної

діяльності.

2. Інформативні

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
- здатність до аналізу та синтезу на основі психологічних особливостей дітей дошкільного віку;
- здатність до аналізу та синтезу на основі наукових знань про принципи та завдання роботи практичного психолога у дошкільному навчальному закладі.

3. Самоосвітні

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку;
- спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію.

II Фахові

1. Поглиблені психологічні знання з професії та розуміння її місця в системі фахової підготовки майбутнього спеціального психолога

- глибокі знання про цілісний процес психологічної допомоги, спрямованої на розвиток і формування особистості в умовах її виховання, навчання і освіти;
- глибокі знання про психологічні підходи та методи розвитку та психокорекції різних категорій дітей з мовленнєвими порушеннями, їхні потенційні можливості у досягненні певного рівня життєвої компетентності;
- розуміння соціальної значущості професії, мотивація до здійснення фахової діяльності;
- уміння здійснювати професійну діяльність відповідно до нормативно-правових документів;
- здатність здійснювати психопрофілактичний, просвітницький та психокорекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями мовлення в спеціальних та інклюзивних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах.

2. Компетентність у сфері психокорекційної діяльності

- здатність здійснювати цілеспрямований добір психологічних технологій для корекції емоційного, когнітивного, особистісного, комунікативного, розвитку дітей з порушеннями мовлення;
- здатність використовувати у процесі психокорекційної роботи різні види психогімнастичних, розвивальних ігор та вправ;
- здатність використовувати ігрову діяльність для формування когнітивного, емоційного, комунікативного та особистісного розвитку.

3. Культурно-просвітницькі

- здатність використовувати професійно-профільовані знання при здійсненні інформаційної роботи серед населення стосовно питань корекційної освіти дітей з різними порушеннями мовленнєвого розвитку.

4. Компетентність у сфері науково-дослідницької діяльності

- уміння вивчати і систематизувати досягнення вітчизняних і зарубіжних досліджень у галузі спеціальної психології, суміжних галузей знань;
- уміння аналізувати і систематизувати результати досліджень, готувати наукові звіти, презентації та використовувати їх у професійній діяльності.

5. Компетентність щодо діагностики, консультування та психологічного супроводу осіб з порушеннями психофізичного розвитку та їхніх родин

- уміння планувати та проводити навчально-виховну та корекційно-розвивальну роботу з дітьми з різними видами мовленнєвих порушень;
- уміння поводити науково-дослідницьку роботу з вивчення особливостей психічного розвитку дітей з різними видами мовленнєвих порушень.

В результаті вивчення дисципліни «Організація психологічної служби в Україні» здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня повинні продемонструвати такі *результати навчання*:

- здатність до організації психологічної служби в різних сферах професійної діяльності;
- вміння оформлювати документацію, складати плани, програми, звіти роботи практичного психолога.
- розуміння соціальної значущості професії, мотивація до здійснення фахової діяльності;
- уміння здійснювати професійну діяльність відповідно до нормативно-правових документів;
- здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з тяжкими порушеннями мовлення в спеціальних та інклюзивних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах;
- розуміння основних функцій психолога в загальних, спеціальних, інклюзивних та реабілітаційних закладах освіти та в діяльності психолого-медико-педагогічній консультації;
- здатність застосовувати професійно-профільні знання з освітнього менеджменту в управлінській діяльності
- здатність до організації корекційно-педагогічного процесу в освітніх установах, закладах охорони здоров'я і соціального захисту
- здатність розуміти психологічні закономірності діяльності особистості в умовах взаємодії різних соціальних інституцій, соціалізації особистості з

порушеннями психофізичного розвитку.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни становить 90 години із них: лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год., модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 60 год.

Вивчення навчальної дисципліни «Організація психологічної служби в Україні» завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта	нормативна	
	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта		
Модулів – 3	Освітня програма: 016.00.01 Логопедія Спеціалізація: Спеціальна психологія	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		6-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		11-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень: <u>другий (магістерський)</u>	12 год.	
		Практичні, семінарські	
		12 год.	
		Модульний контроль	
		6 год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	
		Вид контролю: залік	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальні	Самостійна	Модульний
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.									
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ									
1.	Етапи становлення, зміст та структура психологічної служби	14	4	2		2		10	
<i>Разом</i>		16	4	2		2		10	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.									
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ									
2.	Психологічна служба системи освіти (заклади дошкільної та середньої освіти)	14	4	2		2		10	
3.	Особистісні та професійні якості працівника психологічної служби системи освіти	14	4	2		2		10	
<i>Разом</i>		30	8	4		4		20	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.									
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В РІЗНИХ СФЕРАХ ДІЯЛЬНОСТІ									
4.	Психологічна служба в соціальній сфері	14	4	2		2		10	
5.	Зміст та напрями роботи психологічної служби медичної сфери	14	4	2		2		10	
6.	Особливості роботи психолога в психолого-медико-педагогічних	14	4	2		2		10	

	консультаціях								
<i>Разом</i>		44	12	6		6		30	2
<i>Усього за навчальним планом</i>		90	24	12		12		60	6

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

Лекція 1: Етапи становлення, зміст та структура психологічної служби (2 год.).

Етапи становлення національної психологічної служби. Рівні функціонування та підпорядкування психологічної служби. Вимоги до організації психологічної служби. Сутність поняття «психологічна служба». Мета та завдання психологічної служби. Сфери діяльності та спеціалісти психологічної служби. Нормативно-правова база психологічної служби. Підпорядкування та рівні

Рекомендована основна література: 1, 2, 6, 9.

Основні поняття теми: психологічна служба, нормативно-правова база, рівні функціонування, сфери діяльності.

Семінар 1: Нормативно-правова база психологічної служби системи освіти. Особливості роботи практичного психолога в дошкільному та загальноосвітньому закладі (2 год).

Модульний контроль № 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Лекція 2: Психологічна служба в системі освіти (ДНЗ, ЗНЗ) (2 год.)

Загальні засади та специфіка організації психологічної служби в закладах системи освіти. Мета і завдання ПС освіти. Нормативно-правова база. Нормативна документація практичного психолога. Планування діяльності, організація робочого місця, звітність та відповідальність. Вимоги, що ставляться до спеціалістів психологічної служби системи освіти. Специфіка діяльності (функціональні обов'язки) практичного психолога та соціального педагога. Посадові обов'язки практичного психолога ДНЗ, ЗНЗ та ВНЗ.

Основні поняття теми: заклади освіти, психологічна служба системи освіти, напрями діяльності, функціональні обов'язки, практичний психолог, соціальний педагог.

Рекомендована основна література: 1, 4, 5, 6, 10, 11.

Семінар 2: Вимоги до планування та складання звітності практичного психолога ДНЗ та ЗНЗ (2 год).

Лекція 3: Особистісні та професійні якості працівника психологічної служби системи освіти (2 год.)

Практичний психолог як професія. Кваліфікаційні характеристики і вимоги до практичного психолога. Обов'язки і права практичного психолога. Етичний кодекс в роботі психологічної служби. Сфери діяльності, що регламентуються нормами етичного кодексу. Основні нормативно-законодавчі документи в роботі психологічної служби. Вимоги до практичного психолога. Принципи роботи практичного психолога. Індивідуальний підхід як основний принцип діяльності практичного психолога. Основні документи в роботі практикуючого психолога: декларація прав людини; декларація прав дитини; етичний кодекс психолога. Посадова інструкція психолога. Документація в роботі працівника психологічної служби: план роботи на рік; тижневий графік роботи; журнал обліку роботи; журнали спостережень корекційної роботи та протоколи індивідуальних консультацій. Проблема особистісної і професійної підготовки психолога-практика в сучасних умовах.

Основні поняття: етичний кодекс психолога; особистісна, професійна підготовка психолога; практичний та теоретичний компоненти підготовки психолога; особистісна готовність психолога; декларація прав людини; декларація прав дитини; принципи роботи; професійна компетенція; конфіденційність.

Рекомендована основна література: 1, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12.

Семінар 3: Особливості просвітницької та консультативної діяльності практичного психолога НЗ (2 год.).

Модульний контроль № 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В РІЗНИХ СФЕРАХ ДІЯЛЬНОСТІ

Лекція 4: Психологічна служба в соціальній сфері (2 год.).

Специфіка організації психологічної служби в центрах соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді, реабілітаційних центрах, соціально-психологічних консультаціях. Напрями діяльності, форми та методи діяльності. Співпраця практичного психолога й соціального педагога.

Клієнти психологічної служби. Форми роботи з дітьми та людьми з особливостями психофізичного розвитку.

Основні поняття теми: соціальна сфера, соціально-психологічні послуги, діти з особливостями психофізичного розвитку.

Рекомендована основна література: 3, 5, 6, 9, 10, 11, 13.

Семінар 4: Особливості корекційно-розвиткової роботи психолога ДНЗ та ЗНЗ (2 год.).

Лекція 5: Зміст та напрями роботи психологічної служби медичної сфери.

Патопсихологія та її завдання: діагностика, вивчення динаміки психічних порушень, участь в експертній роботі, реабілітаційна робота, вивчення недостатньо вивчених психічних порушень, участь у психотерапії. Методи діагностування. Психотерапевтичні методи роботи психолога: сугестивні (релаксація, аутотренінг), раціональна психотерапія, гіпноз, арт-терапія, психодрама.

Галузі роботи медичного психолога: охорона материнства та дитинства; експериментальна медицина; медична допомога особам із соматичними хворобами; робота в онкологічних, психоневрологічних диспансерах.

Основні поняття теми: патопсихологія, психодіагностика, психотерапія.

Рекомендована основна література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11.

Семінар 5: Особливості роботи практичного психолога спеціалізованого навчального закладу (2 год.).

Лекція 6: Особливості роботи психолога в психолого-медико-педагогічних консультаціях (2 год.).

Історія створення та реорганізації психолого-медико-педагогічних консультацій України. Положення про роботу психолого-медико-педагогічну консультацію. Напрями та види діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій. Участь у колегіальному засіданні та специфіка діяльності психолога консультації.

Основні поняття теми: психолого-медико-педагогічна консультація, психолого-педагогічне вивчення дитини, консультативний висновок.

Рекомендована основна література: 1, 2, 3, 8, 11, 13.

Семінар 6: Особливості роботи психолога невідкладної психологічної допомоги «Телефон довіри» (2 год.).

Модульний контроль № 3.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Організація психологічної служби в Україні»

Разом: 90 год.: лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год.; модульний контроль – 6 год.; самостійна робота – 60 год., залік.

Модулі	I	II		III		
Назва модуля	Теоретичні засади організації психологічної служби	Особливості організації психологічної служби в системі освіти України		Особливості організації психологічної служби в різних сферах діяльності		
Кількість балів за модуль	42 балів	49 балів		56 балів		
Лекції	№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5	№ 6
Кількість балів	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми лекцій	Етапи становлення, зміст та структура психологічної служби	Психологічна служба системи освіти (заклади дошкільної та середньої освіти)	Особистісні та професійні якості працівника психологічної служби системи освіти	Психологічна служба в соціальній сфері	Зміст та напрями роботи психологічної служби медичної сфери	Особливості роботи психолога в психолого-медико-педагогічних консультаціях
Семінари	Нормативно-правова база психологічної служби системи освіти. Особливості роботи практичного психолога в дошкільному та загальноосвітньому закладі <i>1 бал</i>	Вимоги до планування та складання звітності практичного психолога ДНЗ та ЗНЗ <i>1 бал</i>	Особливості просвітницької та консультативної діяльності практичного психолога НЗ <i>1 бал</i>	Особливості роботи практичного психолога спеціалізованого навчального закладу <i>1 бал</i>	Особливості корекційно-розвиткової роботи психолога ДНЗ та ЗНЗ <i>1 бал</i>	Особливості психолого-педагогічного вивчення дитини у психолого-медико-педагогічних консультаціях <i>1 бал</i>
Кількість балів	10 балів	10 балів		10 балів		
Самостійна робота	5 балів	10 балів		15 балів		
Модульний контроль	25 балів	25 балів		25 балів		
Підсумковий контроль	залік					

Всього – 147 балів , коефіцієнт – 1,47

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

Семінар 1: Нормативно-правова база психологічної служби системи освіти (2 год).

1. Положення про психологічну службу системи освіти; положення про психологічний кабінет; посадова інструкція; етичний кодекс.
2. Основні напрями роботи психолога НЗ.
3. Категорії осіб, з якими працює психолог НЗ.
4. Зміст та завдання роботи психолога НЗ.

*Рекомендована основна література:
основна – 1, 2, 6, 9; додаткова – 9, 12.*

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Семінар 2: Вимоги до планування та звітності практичного психолога НЗ.

Теоретична частина.

1. Види планування: річне, щомісячне, щотижневе. Правила складання плану.
2. Нормативи часу на основні види робіт психолога.
3. Відмінності у складанні плану психолога ДНЗ та ЗНЗ.
4. Піврічні та річні статистичні звіти.

Семінар 3: Особливості просвітницької та консультативної діяльності практичного психолога ДНЗ, ЗНЗ (2 год).

Теоретична частина.

1. Основні види просвітницької роботи (вікові психологічні особливості дітей/учнів, проблеми адаптації, вікові кризи, готовність до навчання, профорієнтація, обдарованість тощо).
2. Профілактика негативних явищ в учнівському середовищі як один з видів просвітницької діяльності психолога НЗ.
3. Види та особливості консультацій.
4. Журнал консультацій та запитів, індивідуальна картка консультацій – вимоги до ведення документів.

*Рекомендована основна література:
основна – 1, 4, 5, 6, 10, 11; додаткова – 7, 8, 9, 10, 11, 12.*

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В РІЗНИХ СФЕРАХ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінар 4. Особливості корекційно-розвиткової роботи практичного психолога системи освіти (2 год.).

Теоретична частина.

1. Вимоги до написання корекційно-розвиткових програм..
2. Види корекційно-розвиткових програм (розвиток пізнавальних процесів, соціальний розвиток, розвиток комунікативних навичок, розвиток творчих здібностей тощо).
3. Зони робочого кабінету.
4. Групова та індивідуальна корекційно-розвиткова робота.

Рекомендована основна література:

основна –1, 4, 5, 6, 10, 11; додаткова – 7, 8, 9,10, 11, 12.

Семінар 5. Особливості роботи психолога в спеціалізованих НЗ. (2 год.). Теоретична частина.

1. Зміст та напрями роботи практичного психолога та спеціалізація закладу.
2. Діагностика здібностей дітей різного віку.
3. Розвиток спеціальних здібностей (творчих, комунікативних, математичних тощо).
4. Робота з педагогічним колективом.

Рекомендована основна література:

основна –1, 4, 5, 6, 10, 11; додаткова – 7, 8, 9,10, 11, 12.

Семінар 6: Особливості психолого-педагогічного вивчення дитини у психолого-медико-педагогічних консультаціях (2 год.).

Теоретична частина.

1. Психолого-педагогічне вивчення як особливий вид психодіагностичної роботи.
2. Психологічні умови проведення колегіального засідання психолого-медико-педагогічних консультацій.
3. Етапи психолого-педагогічного вивчення. Параметри та критерії оцінювання.
4. Організаційні вимоги щодо організації роботи психолого-медико-педагогічних консультацій.

Рекомендована основна література:

основна –1, 4, 5, 6, 10, 11; додаткова – 5, 8, 9,10.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

Тема 1. Теоретичні засади організації психологічної служби (лекція 1)

1. Скласти список основних понять теми (із 25 понять). Розкрити їх зміст.
2. Зібрати папку «Нормативно-правова база психологічної служби» (вкласти основні накази, положення, інформаційні листи тощо), не менше 7 документів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Тема 2. Особливості організації психологічної служби в системі освіти України (лекції 2, 3).

1. Розробити типовий річний план роботи практичного психолога ДНЗ / ЗНЗ (помісячний).
2. Розробити типовий план просвітницької діяльності практичного психолога ДНЗ/ ЗНЗ (помісячний).
3. Скласти перелік робочої документації практичного психолога навчального закладу та описати вимоги до їх оформлення та ведення.
4. Скласти та обрахувати типовий статистичний звіт практичного психолога ЗНЗ/ДНЗ на рік за основними видами діяльності (36 робочих тижнів).
5. Розробити перелік психодіагностичних методик для роботи практичного психолога ДНЗ або ЗНЗ (по 1 методики за кожним напрямом).
6. Розробити типову програму з розвитку комунікативних умінь дітей старшого дошкільного віку/ молодших школярів/ підліткового віку (10 занять).
7. Розробити типову діагностичну програму для профорієнтації учнів 9-х класів.
8. Описати основні положення Етичного кодексу психолога та їх розуміння на практиці.
9. Які нормативно-правові документи регламентують етичний аспект роботи психолога НЗ.
10. Описати основні відмінності роботи практичного психолога ДНЗ та ЗНЗ.
11. Написати есе «Мої перші кроки на посаді практичного психолога освітнього закладу» .
12. Творча робота «Які мої особисті якості сприятимуть у роботі практичного психолога. Які якості я хотів / ла розвинути».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В РІЗНИХ СФЕРАХ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 3. Організація психологічної служби у виробничій сфері (лекції 4, 5, 6)

1. Опишіть зміст та напрями роботи психолога центру соціальної служби для молоді.
2. Назвіть просвітницькі види діяльності психолога соціальної служби з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.
3. Складіть типовий план роботи за напрямами діяльності психолога медичного закладу.
4. Опишіть основні прийоми та методи роботи відомого вам психотерапевтичного напрямку (гіпноз, раціональна психотерапія, арт-терапія, психодрама).
5. Назвіть галузі роботи медичного психолога та основні відмінності в змісті роботи у цих галузях.
6. Нові підходи в організації роботи психолого-медико-педагогічних консультацій в Україні (огляд інтернет ресурсів).
7. Описати основні види діяльності психолога психолого-медико-педагогічних консультації.

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Організація психологічної служби в Україні» оцінюються за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС), в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у Європейську кредитну трансферно-накопичувальну систему (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	6 x 1
2.	Відвідування практичних, семінарських, лабораторних занять	6x 1
3.	Робота на семінарських, практичних, лабораторних заняттях	3 x 10
4.	Самостійна робота	30
5.	Виконання модульного контролю	3 x 25
Коефіцієнт 1,77		Всього: 147: 1,47=100
Підсумковий рейтинговий бал		100

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентом застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: письмове тестування; конспект, реферат.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 7.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова	Оцінка за стобальною	Значення оцінки
------------	----------------------	-----------------

оцінка	шкалою	
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
Fx	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. *Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності*

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під

керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Абрамова Г. С. Практическая психология: Учебник для студентов вузов. – Изд. 6-е, перераб. и доп. – М.: Академический проект, 2001. – 480 с.
2. Бочелюк В. І., Зарицька В. В. Психологія: вступ до спеціальності. Навчальний посібник. — К., 2007.
3. Головка Н. О., Данелян Л. Є., Довгалюк І. С., Комар Т. О., Кучеровський О. К. Соціально-психологічна робота з дітьми та молоддю з особливими потребами: Метод. рек. / Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді. — К. : Держсоцслужба, 2005. — 108 с.
4. Документація психолога. / Упорядник Т. Гончаренко. – К.:Редакції Загальнопедагогічної газети, 2003. – 120 с.
5. Занковський А. Н. Введення в професію. – К., 2009.
6. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби освіти України. – К.:Ніка-Центр, 2004.
7. Кузьменко В. У. Зміст та організація роботи психолога дошкільного закладу (методичні матеріали на допомогу працівникам дошкільних закладів). – К. 1997. – 40 с.
8. Легка Л.М., Семенча Л.Г. Організація діяльності психологічних служб : Навчальний посібник – Львів : «Новий Світ – 2000», 2009. – 372 с.
9. Настільна книга шкільного психолога / Авт.-уклад. О.Є. Марінушкіна. – Х.: Вид-во «Ранок», 2010. – 288 с.
10. Марінушкіна О.Є. Порадник практичного психолога / О. Є. Марінушкіна, Ю. О. Замазій. – Х.: Вид.група «Основа», 2007. – 240 с. – (Дошкільний навчальний заклад. Психологія виховання).
11. Панок В. Г. Психологічна служба: Навчально-методичний посібник для студентів і викладачів. – Кам'янець-Подільський: ТОВ Друкарня Рута, 2012. – 328 с.

12. Психологическая служба в детских дошкольных учреждениях разных типов: В помощь практ. психологам : Учеб. пособие / Т. П. Скрипкина, Э. К. Гульянц; Рост. гос. пед. ун-т — Ростов н/Д : Изд-во Рост. гос. пед. ун-та, 1993. — 110 с.

13. Тингей-Михаэлис К. Дети с недостатками развития: Книга в помощь родителям: Пер. с англ. / Под ред. Д.В. Колесова. — М.: Педагогика, 1988. — 240 с.

Додаткова:

1. Акименко Ю.Ф. Тренінг батьківської ефективності. Програма і методика проведення // Практична психологія та соціальна робота. — 1999. — № 6. — С. 21-28.

2. Байярд Р. Т., Байярд Д. Ваш беспокойный подросток. Практическое руководство для отчаявшихся родителей / Пер. с англ. А. Б. Орлова. — М.: Просвещение, 1991. — 224 с.

3. Битянова М. Р., Смелянская Н. П. Организация психологической работы в школе: Учеб. псоб. — М.: Генезис, 2000.

4. Бретт Д. «Жила была девочка, похожая на тебя...» Психотерапевтические истории для детей/ Пер. с англ. Г. А. Павлова. — М.: Независимая фирма «Класс», 1996. — 224 с.

5. Головкин Н. О., Данелян Л. Є., Довгалюк І. С., Комар Т. О., Кучеровський О. К. Соціально-психологічна робота з дітьми та молоддю з особливими потребами: Метод. рек. / Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді. — К. : Держсоцслужба, 2005. — 108 с.

6. Дубровина И. В. Школьная психологическая служба: вопросы теории и практики / И. В. Дубровина; НИИ общ. и пед. психологии АПН СССР. — М.: Педагогика, 1991. — 230 с.

7. Кравцова Е. И. Психологическая служба в дошкольном учреждении: Учеб. пособие. — Луганск: Янтарь, 2003.

8. Овчарова Р. В. Технологии практического психолога образования: Учебное пособие для студентов вузов и практических работников. — М.: ТЦ «Сфера», 2000. — 448 с.

9. Овчарова Р. В. Практическая психология в начальной школе. — М.: «ТЦ Сфера», 1996. — 234 с.

10. Подосинников С. А. Психологическое консультирование в рамках телефона доверия: Методич. рек. / НИИ гуманитарных проблем Астраханского гос. педагогического ун-та. — Астрахань : Издательство Астраханского гос. педагогического ун-та, 2000. — 12 с.

11. Психологическая служба в детских дошкольных учреждениях разных типов: В помощь практ. психологам : Учеб. пособие / Т. П. Скрипкина, Э. К. Гульянц; Рост. гос. пед. ун-т. — Ростов н/Д : Изд-во Рост. гос. пед. ун-та, 1993. — 110 с.

12. Сальникова Л. С. Телефон доверия. — М.: Знание, 1990. —192 с.

13. Самоукина Н. В. Практический психолог в школе: Лекции,

консультирование, тренинги. – М.: Интор, 1997. – 192 с.

14. Социально-психологическая служба в образовательно-воспитательных заведениях Украины: Учеб.-метод. пособие / Национальный педагогический ун-т им. М. П. Драгоманова; Донецкий ин-т психологии и предпринимательства. — К. : РУНЦ "ДИНИТ", 2001. — 100 с.

15. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. / За ред. Карамушки Л.М. – К.:Інкос, 2005.